

усі факти аморальної поведінки в загонах колеги, хоча сам також не відрізнявся стриманістю щодо жінок [2, 166].

Ще однією «жіночою» (і не тільки) проблемою у партизанських загонах було народження дітей. Брак контрацептивних засобів сприяв вагітності не тільки заміжніх партизанок, а й коханок командирів. У загонах вагітним жінкам було найважче. До того ж діти, народжені в польових умовах, зазвичай гинули. У з'єднанні О. Федорова дружина командира одного з загонів Г. Балицького 12 травня 1942 р. народила хлопчика. У день перед пологами жінка разом із іншими партизанами здійснила перехід у 70 км. Дитині приділяли багато уваги, що не дивно, сам О. Федоров був кумом, але через декілька місяців, під час важких боїв та оточення, в яке потрапив загін, хлопчик помер [3, 598].

Отже, участь жіноцтва у партизанському русі часів Другої Світової війни – складна дослідницька проблема. Потребують вивчення не тільки героїчні сторінки, але й повсякденне життя партизанських загонів, «нестатутні відносини» між жінками і чоловіками, які справляли чималий вплив на моральний і бойовий дух партизанів, а також подальшу долю жінок.

Джерела та література

1. Білівненко С., Молдавський Н., Соляник Н. Радянська жінка в умовах другої світової війни. *Наукові праці факультету Запорізького національного університету*. 2012. Вип. XXXII. С. 256–263.
2. Гінда В. Чоловіки й жінки у партизанських загонах. *Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні: гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства: зб. наук. праць / за наук. ред. Г. Грінченко*. Київ: ТОВ «Арт Книги», 2015. С. 157–171.
3. Кісь О. Між особистим і політичним: гендерні особливості досвіду жінок-учасниць національно-визвольних змагань на західно-українських землях у 1940–1950-х роках. *Народознавчі зошити*. 2013. № 4(112). С. 592–599.
4. Кобченко К. Жінки як військовий ресурс тоталітарної влади: радянські гендерні стратегії перед воєнного часу гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства. *Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні: гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства: зб. наук. праць / за наук. ред. Г. Грінченко*. Київ: ТОВ «Арт Книга», 2015. С. 61–79.

Гіберт Михайло

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЛАНУ МАРШАЛЛА: ОСОБЛИВОСТІ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ВИМІР

Ключові слова: План Маршалла, відбудова, допомога, Друга світова війна, Джордж Маршалл, економіка, Західна Європа, Конгрес, неурядові організації, програма, інфраструктура.

Keywords: Marshall Plan, reconstruction, aid, World War II, George Marshall, economy, Western Europe, Congress, non-governmental organizations, programme, infrastructure.

Після Другої світової війни Сполучені Штати відіграли значну роль у відбудові Західної Європи через різні організації та інституції. Найбільш вагомим внеском США у відбудову західних держав була реалізація Плану Маршалла.

План Маршалла, офіційно відомий як Європейська програма відновлення (ЄПВ), був програмою економічної допомоги Західній Європі з боку США після Другої світової війни. Він був запропонований державним секретарем США Джорджем Маршаллом у промові в Гарвардському університеті 5 червня 1947 р.

Метою Плану Маршалла було допомогти відновити економіку Західної Європи, зруйновану війною. План пропонував економічну допомогу у вигляді грантів і кредитів 16 країнам, зокрема Великій Британії, Франції, Італії та Західній Німеччині. План Маршалла був мотивований бажанням сприяти політичній стабільності та запобігти поширенню комунізму в Європі. Сполучені Штати були стурбовані зростанням впливу Радянського Союзу у Східній Європі і побоювалися, що економічні труднощі в Західній Європі зроблять її більш вразливою до комуністичної пропаганди.

План Маршалла був схвалений Конгресом у 1948 р. і реалізовувався з 1948 до 1952 рр. За цей період Сполучені Штати надали Західній Європі понад 13 мільярдів доларів (еквівалент – понад 130 мільярдів доларів у 2021 р.) економічної допомоги. Допомога була спрямована на фінансування широкого спектру проєктів, включно з розвитком інфраструктури, модернізацією сільського господарства та промисловою реконструкцією.

Практична реалізація Плану Маршалла полягала в комплексному підході урядових та неурядових організацій у кооперації з волонтерськими рухами та приватним сектором. Наступні американські організації та установи відігравали значну роль у реалізації Плану Маршалла:

- Адміністрація економічного співробітництва (Economic Cooperation Administration, ECA): була головною установою США, відповідальною за адміністрування плану Маршалла. Вона була створена в 1948 р. і очолювалася Полом Хоффманом.

- Державний департамент: Державний секретар Джордж Маршалл був архітектором плану, а Державний департамент відповідав за переговори з європейськими країнами та координацію політики США.

- Об'єднаний економічний комітет (Joint Economic Committee, JEC): це комітет Конгресу, створений у 1946 р. для вивчення та надання рекомендацій щодо економічної політики. Він відігравав важливу роль у формуванні політики США щодо Європи та здійснював нагляд за виконанням Плану Маршалла.

- Рада економічних радників (Council of Economic Advisers, CEA): була створена в 1946 р. для надання президенту економічних порад та аналізу. Вона відіграла важливу роль у розробці політики США щодо Європи та внесла свій вклад у розробку Плану Маршалла.

- Американські компанії приватного сектору: General Motors, Ford і Standard Oil відіграли важливу роль у реалізації Плану Маршалла, надаючи технічну допомогу і матеріали для відбудови європейської інфраструктури.

- Американські неурядові організації (Non-Governmental Organizations in USA, NGOs) значно вплинули на відбудову Західної Європи після Другої світової війни. Ці організації надавали гуманітарну допомогу, як-от їжа, одяг і медикаменти, а також сприяли відновленню інфраструктури та розвитку соціальних програм.

Адміністрація економічного співробітництва (Economic Cooperation Administration, ECA) була урядовою установою США, яка відіграла центральну роль у реалізації Плану Маршалла. ECA була створена у квітні 1948 року і відповідала за адміністрування допомоги Європі в рамках Плану Маршалла. Загалом ECA відіграла вирішальну роль у реалізації Плану Маршалла, розподіляючи допомогу, керуючи програмами, надаючи технічну допомогу та забезпечуючи підзвітність.

Об'єднаний економічний комітет (Joint Economic Committee, JEC) був двопартійним комітетом Конгресу США, створеним у 1946 році для вивчення та надання рекомендацій щодо економічної політики. Комітет відіграв важливу роль у розробці та впровадженні Плану Маршалла, консультуючи з питань політики, забезпечуючи нагляд, інформуючи громадськість та виступаючи за його продовження.

Рада економічних радників (Council of Economic Advisers, CEA) – це група з трьох економістів, які консультували Президента США з питань економічної політики. CEA відстежувала перебіг виконання Плану Маршалла, щоб переконатися, що він досягає поставлених цілей. Рада надавала регулярні звіти Президенту про ефективність програми та рекомендувала внести необхідні корективи. Також CEA проводила економічний аналіз на підтримку реалізації Плану Маршалла. Наприклад, група радників давала оцінки обсягу необхідної допомоги та ймовірного економічного впливу програми.

Американські приватні компанії надавали технічну допомогу європейським країнам для відновлення їх інфраструктури. Наприклад, General Electric допомогла відновити електромережу у Франції, а International Business Machines (IBM) надала технічну допомогу для модернізації європейської промисловості. Американські компанії інвестували в європейські підприємства та галузі, щоб допомогти стимулювати економічне зростання. Наприклад, Coca-Cola і PepsiCo заснували заводи з розливу напоїв у Європі, а DuPont інвестувала в європейську текстильну і хімічну промисловість.

Американські неурядові організації (Non-Governmental Organizations in USA, NGOs) відіграли важливу роль у відбудові Західної Європи після Другої світової війни. Ці організації надавали гуманітарну допомогу, як-от їжа, одяг і медикаменти, а також сприяли відновленню інфраструктури та розвитку соціальних програм. Наприклад, Міжнародна волонтерська служба (IVS) відправляла американських волонтерів для допомоги у відновленні громад у Франції, Німеччині та інших європейських країнах. Американські NGOs підтримували розвиток соціальних програм у Європі у сфері освіти та охорони здоров'я. Програма Фулбрайта надавала стипендії європейським студентам для навчання в США, а Міжнародний комітет порятунку засновував школи та медичні заклади в Європі.

Як бачимо, процес відбудови західних держав після Другої світової війни мав комплексний та ґрунтовний підхід, зосереджений на ефективній підтримці держав на шляху до побудови фундаменту для післявоєнного розвитку. Власне, План Маршалла складався з декількох основних напрямів: урядова підтримка з боку Президента, Конгресу та Державного департаменту на чолі з Джорджем Маршаллом; американські приватні компанії, котрі допомагали відновлювати

інфраструктуру, інвестували та створювали нові робочі місця у західних державах; неурядові організації та волонтерські рухи, які допомагали відбудовувати західні міста, готували їжу для місцевого населення та всебічно створювали місцеві волонтерські осередки, які допомагали західним державам на шляху до активізації європейської молоді та будівництва громадянського суспільства у повоєнний час. Загалом План Маршалла заклав основи для будівництва сучасної концепції міжнародної допомоги, в межах якої працюють міжнародні організації по всьому світу й сьогодні.

Джерела та література

1. Agnew J. *The Marshall Plan Today: Model and Metaphor*. Routledge, 2004. 304 p.
2. Annual Reports – United States Joint Economic Committee. *United States Joint Economic Committee*. URL: <https://www.jec.senate.gov/public/index.cfm/annual-reports?page=8>
3. USAID. Development Experience Clearinghouse (DEC) – Search Results. URL: <https://dec.usaid.gov/dec/search/SearchResults.aspx?q=KERvY3VtZW50cy5JbnN0aXRldGlvbI9vcI9VU0FJR F9CdXJlYXVfQXV0aG9yOigiMDA0MTc4IC0gVS5TLiBFY29ub21pYyBDb29wZXJhdGlviBBZG1pbmlzdHJhdGlviAoRUNBKSIpKSBPUiAoRG9jdW1lbnRzLkluc3RpdHV0aW9uX29yX1VTQ UIEX1Nwb25zb3I6KCIwMDQxNzggLSBVLIuIEVjb25vbWljIENvb3BlcmF0aW9uIEFkbWluaXN0cmF0aW9uChFQOEpllkp>
4. Wend H. B. *Recovery and restoration: U.S. foreign policy and the politics of reconstruction of West Germany's shipbuilding industry, 1945–1955*. Westport, Conn: Praeger, 2001. 255 p.
5. William F. Sanford Jr. *The Marshall Plan: Origins and Implementation*. URL: http://www.marshallfoundation.org/wp-content/uploads/2014/05/The_Marshall_Plan_Origins_and_Implementation_000.pdf

Тулінова Дарія

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ІНДО-ПАКИСТАНСЬКИЙ КОНФЛІКТ 1947 Р. – НАШ ЧАС

Ключові слова: *Конфлікт, Індія, Пакистан, Кашмір.*

Keywords: *Conflict, India, Pakistan, Kashmir.*

На початку ХХІ ст. загострився конфлікт між Індією та Пакистаном, які мають ядерну зброю і прагнуть посилити свою військову силу. Зараз США надають військову допомогу Пакистану, а Росія постачає зброю Індії. Проте Пакистан виявляє все більший інтерес до можливого військово-технічного співробітництва з Росією, яку США намагаються витіснити з ринку озброєнь Індії [3].

Щодо причин конфлікту та можливих шляхів його вирішення думки розходяться. Одні експерти вважають джерелом конфлікту взаємну недовіру та історичні розбіжності, а інші вважають джерелом конфлікту політичну боротьбу за владу та ресурси.

Постійні воєнні зіткнення, напруженість на кордоні та тероризм проблеми, які виникають через тривалий конфлікт між Індією та Пакистаном. У центрі конфлікту знаходиться Кашмір, регіон на північному заході Індії, що межує з Пакистаном. Обидві країни претендують на цю стратегічно важливу територію, і перша війна за неї спалахнула в 1947 р. Сусідські амбіції взаємовиключні й не